

Karolina Skowrońska, Wanda Gryglewicz-Kacerka

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Wrocławku

Dziecko i internet

Child and the internet

Streszczenie

Praca zawiera analizę zagrożeń jakie stwarza niekontrolowane używanie Internetu przez dzieci. W pracy podano wyniki międzynarodowych badań statystycznych EU-NET-ADB z 2012 r dotyczące kontaktów dzieci i młodzieży z treściami pornograficznymi w Internecie (obejmujące niedozwolone treści, przemoc, rasizm, narkotyki, skrajne odchudzenie, samobójstwa) oraz wyniki badań statystycznych wykonanych na zlecenie Rzecznika Praw Dziecka.

Słowo kluczowe: dziecko w sieci, dziecko wobec Internetu

Abstract

The paper contains an analysis of the risks posed by uncontrolled use of the Internet by children. The paper presents the results of international statistical surveys EU-NET-ADB 2012 concerning contacts of children and youth from pornography on the Internet (including illegal content, violence, racism, drugs, extreme weight loss, suicide) and the results of statistical surveys carried out on behalf of the Ombudsman child.

Keyword: child in the network, the child to the internet

1. Wstęp

W czasach rozwijającej się technologii, która służy nam nie tylko do relaksu, zabawy ale również do pracy, a mowa przede wszystkim o Internecie, który jest największą zdobyczą technologii stanowi największe zagrożenie dla najmłodszych uczestników, które stają się najczęściej celem

dla przestępców na tle seksualnym, nielegalnego oprogramowania czy też portali społecznościowych.

2. Rodzaje zagrożeń

Zagrożenia online mają trzy poziomy, nazwane od angielskiego akronimu jako „model 3C”, mogą się wiązać z:

- **niewłaściwymi lub szkodliwymi treściami, z jakimi mogą się zetknąć młodzi w Internecie (*content*)**
- **niebezpiecznymi osobami, które będą się chciały z nimi kontaktować w Internecie (*contact*)**
- **niebezpiecznymi działaniami jakie mogą sami podejmować, a które mogą mieć dla nich przykre konsekwencje (*conduct*).**

Model 3C oznacza: *content* (zadowolenie), *contact* (kontakt) oraz *conduct* (postępek, przewodzenie, kierowanie).

3. Największe zagrożenia dla dzieci w sieci

- Nielegalne materiały i niebezpieczne treści, np. dotyczące wykorzystywania seksualnego, rasizmu, pornografii, przemocy itp.
- Grooming, czyli uwodzenie przez Internet. Stanowi to zagrożenie w każdej sytuacji - nie tylko przez Internet, ale szczególnie duże wtedy, gdy prowadzi do spotkań w rzeczywistości.
- Cyberprzemoc, czyli nękanie w sieci (wstawianie do Internetu zdjęć, obraźliwych wpisów, nagrań przedstawiających dziecko lub nastolatka w złym świetle).
- Seksting, czyli przesyłanie swoich nagich zdjęć.
- Naruszenie prywatności (kradzież adresów, haseł, numerów kart, albo ich nieświadome podanie obcym).
- **Niebezpieczne treści to m.in. materiały pornograficzne, które są bardzo rozpowszechnione w Internecie i są dostępne dla wszystkich użytkowników Internetu, nawet dla najmłodszych.**

Serwisy pornograficzne często zestawiają obok siebie erotykę i tzw. miękką pornografię z obrazami i filmami ukazującymi seks pełen aberracji

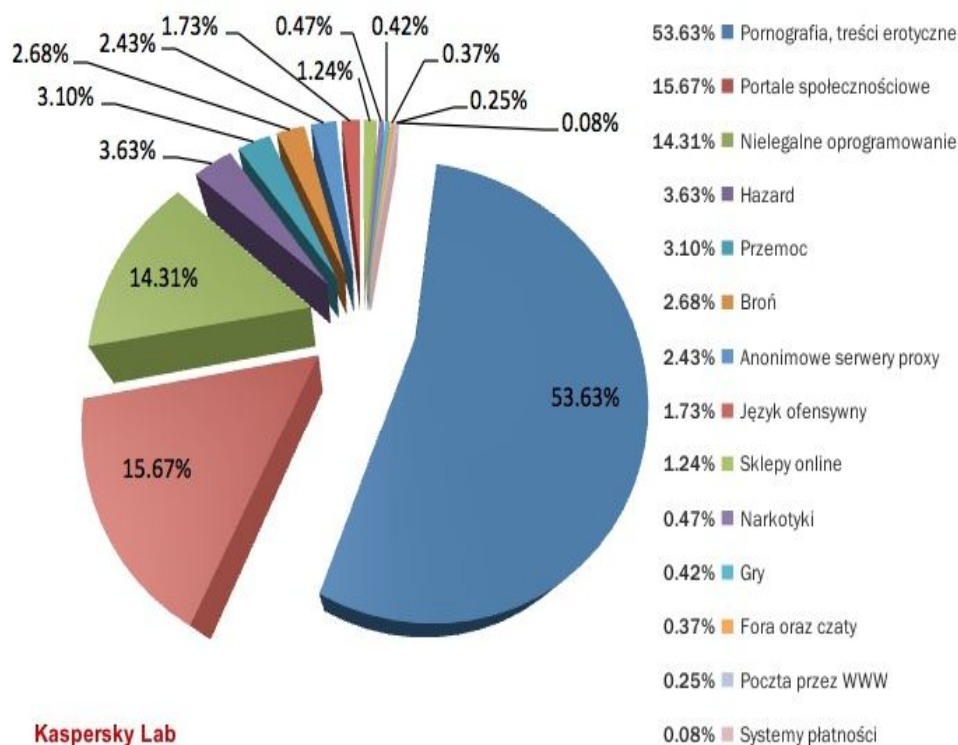
i przemocy. Jednak niebezpieczne treści obejmują również przemoc i rasizm oraz przekazy promujące zachowania autodestrukcyjne, tj. promocja narkotyków, skrajne odchudzanie, sposoby na samobójstwa i wiele innych.

4. Badania statystyczne

Internet umożliwia nawiązywanie nowych znajomości i łatwe znajdowanie ludzi o podobnych zainteresowaniach czy poglądach. Jest to jedna z jego ważnych funkcji, ale również tu może dochodzić do nadużyć.

Według badań EU NET ADB poświęconych nadużywaniu Internetu przez dzieci wynika, że nastolatki często podejmują rozmowy z osobami, których nie znają na żywo (68,6%), a aż 30,8% wybrało się na spotkanie z osobą poznaną w Internecie. Skąd takie zaufanie do drugiej osoby? Może że ma podobne zainteresowania, hobby, jest w podobnym wieku. Nastolatki zrobią wszystko, by zwrócić na siebie uwagę. Często niewinna rozmowa może przeobrazić się w tematy tabu, a konsekwencją tego może być wymuszanie pieniędzy, zdjęcia kompromitujące je zamieszczane w sieci.

Badanie statystyczne o hasle „nastolatki wobec Internetu” odbyło się w maju i w czerwcu 2014r. na próbie 1 235 uczniów z 50 szkół z terenu całego kraju. Badanie realizowała Wyższa Szkoła Nauk Społecznych „Pedagogium” na zlecenie NASK oraz Rzecznika Praw Dziecka. Oto wynik tego badania:

Rys. 1 Zagrożenie w Internecie dla dzieci

Źródło: <http://media2.pl/badania/95571-Pornografia-najwiekszym-zagrozeniem-dla-dzieci-w-sieci.html>

- 5,6 % przyznaje, że zdarzyło im się wysłać swoje intymne zdjęcie osobie poznanej w Internecie,
- 7,9 % przyznaje, że wysłało przez Internet własne intymne zdjęcia swojemu chłopakowi/dziewczynie,
- 26 % otrzymało przez Internet intymne (rozebrane) zdjęcia,
- 31 % przyznaje, że zna osoby, którym zdarzyło się wysłać swoje intymne zdjęcia osobie poznanej w Internecie,
- 69 % gimnazjalistów uczestniczy w wideo rozmowach,
- 32 % spośród nich uczestniczyło w wideo rozmowie z osobą, której wcześniej nie znało,
- 12,7 % osób uczestniczących w rozmowie z nieznanym otrzymało od nich propozycję rozebrania się,

– 2,3 % zgodziło się na taką propozycję.

Zdjęć pornograficznych i filmów z roku na rok jest coraz więcej, wystarczy spojrzeć na statystyki jakie udostępnia strona www.dyżurnet.pl.

W pierwszym półroczu 2012 roku internauci zgłosili 1 655 nielegalnych treści, w pierwszym półroczu tego roku (2015) było już 6 074.

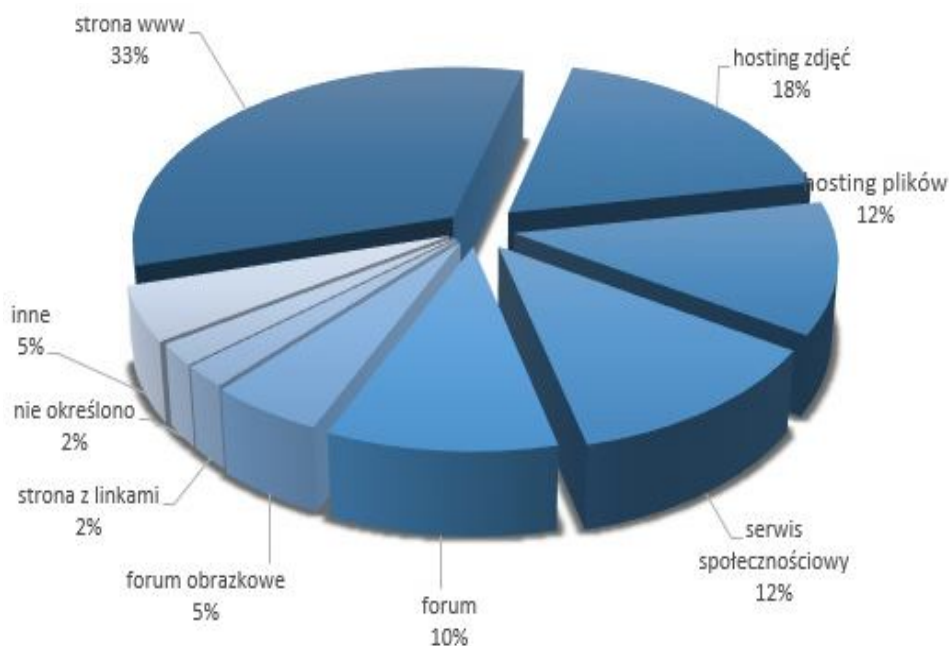
Zdecydowana większość materiałów (70%) prezentuje dzieci o białym kolorze skóry. Dwie trzecie materiałów przedstawia osoby w wieku przed okresem dojrzewania (do ok. 13 roku życia), 30 % dzieci starsze, ale najprawdopodobniej małoletnie, 3 % materiałów prezentuje dzieci najmłodsze – do pierwszego roku życia.

Termin CSAM (Child Sexual Abuse Materials) określa materiały przedstawiające seksualne wykorzystanie dziecka. Jest on bardziej adekwatny od terminu „pornografia dziecięca”, ponieważ kładzie nacisk na fakt wykorzystania dziecka w świecie realnym.

Umieszczenie w Internecie CSAM może być tylko jednym z etapów przestępczego działania, począwszy od uwiedzenia dziecka, wykorzystania seksualnego i udokumentowania tego aktu, a następnie udostępnienia i rozpowszechniania tego materiału. O ile wykorzystanie seksualne dziecka może być sprawą utrzymywaną w tajemnicy między sprawcą a ofiarą, to upublicznienie dowodu przestępstwa naraża ofiarę na dodatkowy, bardzo poważny stres.

Konsekwencją działania CSAM mogą być zdjęcia intymne wysyłane do drugiej osoby, która to później publikuje w sieci, ale również w sieci mogą być to również tzw. „hejty”, czyli obrażanie w Internecie. Hejty obniżają samoocenę, wywołują negatywne emocje, w skrajnych przypadkach mogą doprowadzić do samobójstwa. Oprócz tego wg rysunku 1, trzecim pod względem zagrożenia dzieci w Internecie jest nielegalne oprogramowanie, które może przyczynić się do kary pieniężnej oraz kary pozbawienia wolności.

Rys. 2 Rodzaje serwisów internetowych publikujących materiały przedstawiające seksualne wykorzystanie małoletnich.



Źródło: https://dyzurnet.pl/images/stories/PDF/raporty/Raport_Dyzurnet_2014.pdf.

Dziecko zaczytane w komputerze wygląda niegroźnie, może trafić choćby na kompletny poradnik narkotykowy! Może się dowiedzieć:

- **jak samemu wyhodować marihuanę (pozna proces sadzenia i uprawy konopi),**
- **jak wciągnąć amfetaminę i z czym ją mieszać,**
- **itd.**

5. Wnioski końcowe

Niezwykle ważne jest umiejętne posługiwanie się Internetem, każda czynność powinna być chociaż raz przemyślana, bo nowe znajomości mogą się źle skończyć.

Rodzice powinni należycie sprawować kontrolę nad swoimi dziećmi i uczyć je aby nie korespondowały z nieznajomymi, nie korzystały z nielegalnego oprogramowania.

Internet jest głównym medium umożliwiającym kontakty międzyludzkie. Kompetencje społeczne, które nabywa się z wiekiem i doświadczeniem życiowym są kluczowe dla zachowania bezpieczeństwa w sieci.

6. Literatura

1. www.bezpieczneinterneciaki.pl/internetowe-zagrozenia-dzieci-i-mlodziezy/ (dostęp: 13.01.2016r.)
2. www.saferinternet.pl/pl/3023-Badanie-EU-NET-ADB-poswiecone-naduzywaniu-Internetu (dostęp: 13.01.2016r.)
3. https://dyzurnet.pl/images/stories/PDF/raporty/Raport_Dyzurnet_2014.pdf (dostęp: 13.01.2016r.)
4. www.fakt.pl/wydarzenia/polska/internet-to-dla-dziecka-zagrozenie-nie-rozrywka/ngw5nl2